

Ana Dorđević*

Univerzitet u Beogradu
Filološki fakultet
Katedra za anglistiku

PRIKAZ MONOGRAFIJE AUTORA PROF. DR NENADA TOMOVIĆA *APPLIED LINGUISTICS AND ENGLISH LANGUAGE TEACHING*

Prikaz
UDC 81'33+371.3::811.111(048.83)

Naslov monografije *Applied Linguistics and English Language Teaching* prof. dr Nenada Tomovića, koju je izdao „FOKUS – Forum za interkulturalnu komunikaciju“, najavljuje tematiku koja je retko bila obrađivana na ovim prostorima u celovitom obliku, što samim tim čini ovo delo jednim zanimljivim i značajnim poduhvatom. S obzirom na to da se primenjena lingvistika i metodika nastave stranih jezika tradicionalno izučavaju na osnovnim i postdiplmskim studijama u zemlji i inostranstvu, knjiga je pre svega namenjena studentima filoloških fakulteta, odnosno budućim i aktivnim nastavnicima stranih jezika (a posebno anglistima), kao i mnogo širem auditorijumu koji nema predznanja iz pomenutih disciplina, a zahvaljujući postepenom uvođenju teorijskih pojmova u kome autor čitaoca redovno podseća na već iznete zaključke i saznanja relevantna za predstavljanje naredne celine.

U monografiji, ukupnog obima od 121 strane, autor polazi od određenja predmeta primenjene lingvistike kao relativno mlade discipline i osnovnih koncepata koji se u njoj koriste poput jezika (maternji, strani, drugi, ciljani), njegovog usvajanja i učenja, bilingvizma i multilingvizma, nakon čega sledi sveobuhvatan pregled teorija usvajanja maternjeg i stranog/drugog jezika (L2). Posle kratkog osvrtu na neke od odlika međujezika (engl. *interlanguage*), fokus se pomera ka učenicima i najvažnijim individualnim i društvenim činiocima koji utiču na učenje L2 kao što su njihov uzrast, maternji jezik, kultura iz koje potiču, motivacija i talenat za učenje jezika, njihova inteligencija, tip ličnosti, preferirani stil i strategije učenja. Osim što predstavljaju srž primenjene lingvistike uopšte, nastava i učenje stranog (ovde engleskog) jezika zadržavaju centralno mesto i u drugom delu monografije u kom se autor bavi podučavanjem makro-veština (slušanje, čitanje, govorenje i pisanje) i mikro-veština

---

* Filološki fakultet, Studentski trg 3, 11 000 Beograd; email: ana.vlaisavljevic@fil.bg.ac.rs

(izgovor, vokabular, gramatika), a knjigu završava razmatranjem različitih oblika evaluacije postignuća učenika. Ovaj deo monografije je izrazito praktično orijentisan, a odlikuje ga često navođenje tipičnih aktivnosti namenjenih razvoju navedenih jezičkih veština, od najjednostavnijih vežbanja do onih složenijih, koje je obično praćeno primerima iz aktuelnih udžbenika engleskog jezika i preporukama autora za izvođenje nastave, što predstavlja značajnu podršku budućim nastavnicima engleskog jezika, ali i onima koji su već u službi.

Zahvaljujući izrazitoj jednostavnosti i jasnoći izraza, tekst monografije bi trebalo da bude razumljiv i čitalačkom telu na nivou poznavanja engleskog jezika B2. Knjigu, osim nepretencioznosti, odlikuju i naglašena sistematičnost i konciznost u izražavanju, ali i karakterističan stil u kome autor često postavlja pitanja sa ciljem da čitaoc dodatno zainteresuje za materiju i podstakne na razmišljanje (npr. *'Let us now ask a trick question...'*, str. 9), te se čini kao da je u stalnom dijalogu sa njima. On se pritom ne razmeće opterećujući tekst komplikovanim, suvoparnim definicijama, već svoju stručnost i umeće pokazuje upravo brižljivim i veštim odabirom onih koje su čitaocu najpristupačnije, ilustrujući na najbolji način izreku da ako nešto ne možete da objasnite na sasvim jednostavan način, verovatno ni sami taj fenomen ne razumete u potpunosti. Autorova temeljnost ogleda se u bogatom korpusu naučne i stručne literature koja je monografijom obuhvaćena, a kako bi se stekla što potpunija slika o nekom konceptu, po potrebi prikazuje određenja pojmova iz više izvora ili ukazuje na razlike u upotrebi terminologije (npr. *informal* i *naturalistic second language acquisition*, str. 18; *writing as a means* i *writing for learning*, str. 77-78).

Ono što, međutim, u najvećoj meri predstavlja lični pečat autora jeste njegova sposobnost da materiju približi čitaocu kroz višestruko i višedimenzionalno predstavljanje pojmova, pa se uz pomenute definicije neizostavno javljaju i njegova pojednostavljena objašnjenja, raznovrsni i brojni primeri, poređenja, implikacije koje imaju za nastavu jezika i sl. Upravo na ovaj način Nenad Tomović sopstvenim primerom pokazuje šta predstavlja kvalitetno, efektivno podučavanje. U tom smislu, posebno su upečatljivi već pomenuti originalni, slikoviti, ponekad i šaljivi primeri kojima autor ilustruje teorijske koncepte, i to kako oni iz svakodnevnog života (npr. ilustracija razlike između usvajanja i učenja jezika) tako i primeri iz nastavne prakse (npr. za hiperkorekciju) ili uporedo iz svakodnevnog života i učionice (npr. za intenzivno i ekstenzivno slušanje). Kako bi se uverili u značaj poznavanja konteksta prilikom tzv. *top-down* procesa slušanja nekog teksta, autor, na primer, poziva čitaoca da im neko pročita sledeću rečenicu koja obiluje komplikovanom pravnom

terminologijom: *No waiver by either party of any one or more defaults by the other in the performance of any provisions of this agreement shall operate or be construed as a waiver of any future default or defaults, whether of alike or different character.* (str. 48); navodi tipične greške koje se javljaju kao posledica negativnog transfera iz različitih L1, poput *cheap* i *sheep* koje mnogi Grci izgovaraju redom sa početnim glasovima /ts/ i /s/ budući da u svom jeziku nemaju /tʃ/ i /ʃ/ (str. 29); takođe, ukazujući na značaj upotrebe jezika u komunikaciji, poznavanja pragmatike, ciljne kulture, žanra, registra itd. prilikom govorne produkcije učenika, a ne isključivo gramatičkih pravila, autor sa dozom humora sugerše kako bi čudno zvučalo kada bi se tinejdžer drugu obratio sa *Although I appreciate your opinion, I have certain doubts concerning your proposal.* ili kada bi profesora pohvalili sa *You rule, dude.* (str. 77).

Najzad, pišući o strategijama učenja (str. 39), autor napominje kako deci pomaže kada su slova koja uče predstavljena u obliku reči koja na ta slova počinju (npr. slovo *s* u obliku zmije – *snake*) jer to utiče na stvaranje odgovarajućih mentalnih slika, asocijacija. Nakon čitanja monografije *Applied Linguistics and English Language Teaching*, možemo slobodno reći da se upravo prof. dr Nenad Tomović pokazao kao majstor asocijacija i da je to sigurno jedan od razloga zbog koga će čitaoci voleti i lako učiti iz njegove knjige. Svojom jednostavnošću, sveobuhvatnošću i dobrim balansom između teorijskih i aplikativnih aspekata obrađenih tema, monografija predstavlja značajan doprinos proučavanju primene lingvistike i metodike nastave stranih jezika i edukaciji kako budućih nastavnika (engleskog) jezika tako i svih drugih koji su zainteresovani za ovu oblast.